

Váldostivraálgga: Anára gielda easttada mávssuhis nuppi dási skuvlejumi heaijuduhttinmearrádusa

Orpo ráđđehus mearridii cuonomanu 2024 rámmaevttohusráđđádallamiin mánggain mearkkašahtti heajudusain suomelaš buresbirgenstáhtii. Okta erenoamáš vahátlaš mearrádus, mii čuohcá namalassii nuoraide lea ráddjet nuppi dási skuvlejumi mávssuhis oahppomateriálaid ja studeantadutkkusmávssuid dan jagi lohppii, go logahatoahppi deavdá 18 jagi.

Suoma ráđđehusa mearrádus bilida mávssuhis ja ovtaveardásaš vejolašvuođa čađahit nuppi dási skuvlejumi. Doaibmabiju ulbmil lea seastit riikkadásis 12 miljovna euro jahkásačcat. Jos dát ollašuvvá, lasiha dat goittotge nuoraid ja bearrašiid sierraárvosašvuođa. Jagi 2022 Lukiolaisbarometri mielde mávssuhis oahppomateriálaid fállan lea lasihan logahatoahpuide ohcaleami erenoamážit daid studeantaid buohta, geaid vanhemiin goabbáge ii leat allasit skuvlejuvvon, unnimustá nubbi lea bargguheapmi dahje geaid eatnigiella ii leat suomagiella. Nuppi dási skuvlejumi čađahemiin lea váikkuhus dasa, mo olmmoš marjeleabbos sajuštuvvá bargomárkaniidda. Evttohus čuohcá namalassii daid nuoraide ja bearrašiidda geat leat jo gárvvisin heittogut sajádagas ja nu lasiha sierraárvosašvuođa Suoma buot guovlluin. Dás livčče váikkuhus oasi nuoraid boahttevuođa vejolašvuođaide.

Dan lassin seastindoaimma lea Anára gieldda geahččansajis oalle veadjemeahttun ollašuhttit jierpmálačcat. Ovdamearkkadihte oahppogirjjiid, iešguđetlágan oahpponeavvuid ja dihtoriid čoaggima eret logahatoahppiin dahje e-girjeliseanssaid šluhttema eatnašiid buohta gaskan abiturientajagi livčče hui hástaleaddji ollašuhttit. Dat maid lasihivčče oahpaheaddjiid bargonoađi. Molssaeaktun mánggaid unna rehkegiid sádden dahje eará mávssuid bearran nuorain lasihivčče hálddahuslaš noađi ja goluid gildii.

Vearrámus dilis mávssuhisvuođa nohkan justa ovdal oahpuid gárvvásnuvvama sáhtášii váikkuhit oahpuin menestuvvamiin dahje dutkosa gárvvásnuvvamiin.

Sosiálademokrátalaš váldostivrajoavku evttoha, ahte Anára gielda

- 1) ovddida váikkuhanbarggustis mávssuhis ja ovtaveardásaš nuppi dási skuvlejumi joatkevašvuođa.
- 2) čielggada vugiid dorvvastit mávssuhis nuppi dási skuvlejumi ja dorvvasta iežas mearrádusaid bokte nuppi dási skuvlejumi ollašuvvama mávssuheapmin dálá hámis, vaikke máinnašuvvon skuvlenpolitihkálaš mearrádus ollašuvašii stáhta mearrádusa vuođu.

Sosiálademokrátalaš váldostivrajoavku
Anni Koivisto (SDP)
Jaana Seipiharju (SDP)
Kari Tammela (SDP)
Tiitu Kemppainen (SDP)

Epävirallinen suomennos:

Valtuustoaloite: Inarin kunta torjuu maksuttoman toisen asteen koulutuksen heikentämispäätöksen

Orpon hallitus päätti huhtikuun 2024 kehysriihessä useista merkittävistä suomalaisen hyvinvointivaltion heikennyksistä. Yksi erityisen haitallisista ja nimenomaan nuoriin kohdistuvista päätöksistä on rajoittaa toisen asteen opiskelijoiden maksuttomia oppimateriaaleja ja ylioppilastutkintomaksuja sen vuoden loppuun, jolloin opiskelija täyttää 18 vuotta.

Maan hallituksen päätös romuttaa maksuttoman ja yhdenvertaisen mahdollisuuden suorittaa toisen asteen koulutus. Toimenpiteellä tavoitellaan 12 miljoonan euron vuosittaista säästöä valtakunnallisesti. Toteutuessaan se kuitenkin lisää nuorten ja perheiden eriarvoisuutta. Vuoden 2022 Lukiolaisbarometrin mukaan maksuttomien oppimateriaalien tarjoaminen on lisännyt lukiokoulutukseen hakeutumista erityisesti niiden opiskelijoiden kohdalla, joiden vanhemmista kumpikaan ei ole korkeakoulutettu, vähintään toinen vanhemmista on työtön tai joiden äidinkieli ei ole suomi. Toiseen asteen tutkinnon suorittamisella on vaikutus myöhempään sijoittumiseen työmarkkinoille. Esitys kohdistuu siis nimenomaisesti jo valmiiksi heikommassa asemassa oleviin nuoriin ja perheisiin lisäten eriarvoisuutta kaikkialla Suomessa. Tällä olisi vaikutusta osan nuorista tulevaisuuden mahdollisuuksiin.

Lisäksi säästö on Inarin kunnan näkökulmasta toteuttamiskelvoton. Esimerkiksi oppikirjojen, erilaisten opetusvälineiden ja tietokoneiden kerääminen pois opiskelijoilta sekä e-kirjalisenssien katkaiseminen pääsääntöisesti kesken abiturienttivuotta on erittäin haastavaa toteuttaa. Se myös lisää jo entisestään kuormittuneen opetushenkilöstön työkuormaa. Vaihtoehtoisesti lukuisten pienten laskujen ym. maksujen laskuttaminen nuorilta opiskelijoilta aiheuttaa lisää hallintotaakkaa sekä -kuluja kunnille.

Pahimmassa tapauksessa oppimateriaalien muuttuminen maksullisiksi juuri valmistumisen kynnyksellä vaikuttaisi myös opinnoissa menestymiseen ja tutkinnon valmistumiseen.

Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä esittää, että Inarin kunta:

- 1) edistää vaikuttamistyössään maksuttoman ja yhdenvertaisen toisen asteen koulutuksen toteutumista nykymuodossa.
- 2) selvittää keinot turvata aidosti maksuton toisen asteen koulutus ja turvaa omilla päätöksillään maksuttomuuden jatkumisen nykymuodossa, vaikka mainittu koulutuspoliittinen päätös tehtäisiin valtion tasolla.

Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä

Anni Koivisto (SDP)

Jaana Seipiharju (SDP)

Kari Tammela (SDP)

Tiitu Kemppainen (SDP)